וליתן בהדיה כך אסר נפשיה עליה:

ר"ע היה חוכך כוה להחמיר. הוה

מחכך להחמיר די דאסור נמי דענין

הוא

ולא בריר

בל כנויי נדרים. נדר הוא באחד משני ענינים אם נדרי הקדש

אלא מה שהוא שלו ואיסורו כולל כל אדם או נדרי איסור שאסר על

עלמו דברים המותרים ובענין זה יכול לאסור אפילו נכסי חבירו עליו

שהוא מקדיש לבדק הבית או למזבח ובענין זה אינו יכול להקדיש

ופי הר"ן על זה תמלא ה' הר"ן על זה ממלמ לקמן ז.], ב' ס"ח אוכל,
 [ג"ן דף י.], ד' [וע"ע בפרש"י לקמן ז. ד"ה רבי עקיבא], ד' [שמות כ], וויקרא יטן,

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה מודר אני וכו' או אמר לו בהאי לשון מופרשני ממך או אמר מרוחה: (ב) בר"ג לשון מופושני ממן לוו אמר מרוחק: (ב) בר"ג ד"ה ושבועות וכו' כמשביע סתם ומהני ולא הוי :כמשביע בשמים

מוסף רש"י

נדרים. האומר הרי טלי בודים. ישמונור הני עני קונס שלא אוכל או שלא אעשה דבר פלוני (במדבר ל ג). עיקר הנדר הוא דרך חול ונתקדש, כגון שהיתה לפניו חתיכה של חולין וחתיכה של בהמת קרבן וחומר הרי עלי זו כזו, או שיאמר הרי חתיכה זו עלי כקרכן (מאירי בשמו). היה חוכך בזה להחמיר. חוכך בזה להחמיר. כאדם שמתחכך אילך ואילך, כך איהו לא בריר ליה שיהא ילאי אסור (לקמן ז.).

פירוש הרא"ש בל כנויי נדרים כנדרים. כל שאינו עיקר השם נהרא כנוי כמו המכנה שם לחבירו. נדרים עיקר נדו האמור במורה הוא שמתפים החפץ בדבר הנאסר ע"י איסור פה כגון קרבן או הקדש או שנשבע האמור מליו ובפ"ג לשבונות לריש עניו ובפייג לשבועות לנים ליה מקרא כי ידור נדר עד שידור בדבר הנדור. והכנוי הוה כעיקר הנדר ולקמן מפרש הי נינהו ובגמרא מפרש טעמא: וחרמים בחרמים. חרם אדם (כנוי) שהחרים נכסיו או מקלתם ואומר הרי זה [נ"א אלו] חרם. ותרי גווני חרמים נינהו חרמי גבוה וחרמי כהנים חרמי גבוה לבדק כהנים חרמי גבוה לבדק הבית ומועלין בהם ויש להם פדייה. חרמי כהנים אין להם פדייה אלא ניתנין לכהנים ועד שלא באו ליד כהנים מועלין בהם ומשבאו ליד כהן הרי הם כחולין . לכל דבריהם ופליגי תנאי בפרק [המקדים שדהו] בערכין (דף כח:) איכא מאן דאמר סתם חרמים לבדק הבית ואיכא מאן להדק הבית ואיכא מאן דאמר סתם חרמים לכהן: האומר לחבירו מודר אני עיקר הכלי והאוחז בו הכלי עולה עמו וכך הנך ידות אינו גומר דבריו לפרש הנדר אלא החחלה בעלמא

בל כנויי נדרים כנדרים. דעיקר נדר דכתיב בתורה (במדבר ל) איש כי ידור נדר דאמר קרבן שאני אוכל לך או קרבן שאני נהנה לך ואם אמר בלשון אחר בכינוי נדר כדקתני לקמן נים קונם שאני שנהנה לך או קונם שאיני נהנה לך דאם כינה לקרבן בהני לשונות נמי מיתסר

בהו בנדרים כמו שאסור גבי קרבן **75** וכן כנויי חרמים כחרמים וכן כנויי שבועות כו' מפרש לקמןם: מודר אני ממך. כלומר הרי עלי כנדר מה שאני נהנה ממך או א"ל (א) מופרשני ממך בהאי לשון או אמר מרוחק אני ממך דמשמע דמיתסר נפשיה ולא ZOCKOKOKOKOKOK מיתהני מיניה וכל הני כיון דלא מפרש ממש לנדר דלא מידכר ביה שום לשון . קרבן הויין ידות: **מנודה אני לך.** כמו שאם היה בנידוי דאסור ליה לישא

ליה:

אכינויי נדרים כנדרים בוחרמים כחרמים יושבועות כשבועות יונזירות כנזירות האומר לחברו מודרני ממך מופרשני ממך מרוחקני ממך שאני אוכל לך שאני מועם לך אסור מנורה אני לך ר"ע היה יחוכך בוה להחמיר:

עשין קכו: ה ה מיי' פ"ל (דף מו:) הריני עליך חרם המודר אסור הרי את עלי חרם המדיר אסור לאוין רמב טוש"ע יו"ד סי ומשום האי גוונא תנא חרמים הכא דאילו חרמי בדק הבית לא שייכי בהאי מס׳ אלא בסדר קדשים. ונדרי איסור הם באחד משלשה דרכים עיקר הנדר כל כנויי נדרים כנדרים וכנויו וידות. עיקר הנדר הוא שיאמר דבר זה אסור עלי ובין שהתפיסו

ואין איסורו שוה לכל. ומס' זו היא

בענין נדרי איסור שמה ששנה כאן

חרמים כחרמים היינו משום שלשון חרם

כשם שהוא כולל חרמי בדק הבית כך

הוא כולל נדרי איסור כדתנן לקמן

בדבר אחר בין שלא התפיסו זהו נדר האמור בתורה אלא דהיכא שהתפיקו בעינן שיתפיסנו בדבר הנדור ולא בדבר

כינוי זהו שם שפל (נ"א מפל) בדאמרי׳ המכנה שם לחברו ה"נ כנויי נדרים דעיקר הנדר הוא כשמתפיס החפץ בדבר הנדור כמו דאמר הרי עלי ככר זה כהקדש ועל ככר אחר אומר יהא כזה זהו נדר כדאמר פרק לא לא פרנונות (ד' כ) על דשבועות (ד' כ) על ידור בדבר הנדור והני שידור בדבר הנדור והכי לישני כעין נדר הן ולקמן בשילהי פירקין קאמר ר"ל לשון שבדו חכמיי ולהכי תקינו כנויי דלא לימא קרבן לה' דוימנין דאמר לה' לה׳ דוימנין דאמר לה׳ ולא אמר לקרבן ומפיק שם שמים לבטלה ור׳ יוחנן אמר לשון נכרים דבלשונם כשנודרין נדר אומרים הכי וקשה למ"ד לשון נכרים אמאי נקט הני לישני לימא ב"י ודאי אם יהא כלשונם יהא נדר אחרי שהם מבינים יהני דמתני' אפי' לא יבינו האי לשון הכי הוא נדר קשה לה"נ כנויי דנזיר בדו חכמים והיכי יביא קרבן על לשון חכמים ובנדרים לא קשה אי עבר בבל תאחר על לשון חכמים וי"ל דהא דאמר ל' בדו לא קאמר אלא גבי נדרים אבל לא גבי נזיר וכן מוכח בגמרא גפי קאי זכן נווכח בגנונו דפריך הניחא למ"ד לשון נכרים אלא למ"ד לשון שבדו חכמים מאי איכא כל כנויי נזירות כנזירות לא פריך כה"ג בגמ' ואור"י דאין זו ראיה דרגילות הוא להאריך במקום אחד ולקלר במקום אחר ועל לשון שבדו חכמים נמי הוי נזיר דכיון דתקינו

חכמים שנודרין בהני לישני

הוי כעיקר נזירות ויש כח בידיהם לעשות תקנתן

כטיהר נזירות וטוד י"ל כיוו

שתיקנו חכמים הני לישני כוונת הנודר לנדר גמור

וגמר בלבו לעשותו כעיקר

הלשון: וחרמים כחרמים. תימה למ"ד סתם חרמים

לכהנים אם ירצה להחרים

עין משפם

נר מצוה

לאוין רמב טוש"ע יו"ד סי

:17 יו. בבתיי שם: גגתיי

לאוין רלח טוש"ע יו"ד סי רלז סעי" י:

רנו ספיים מהלי ד ד מיי' פ"ח מהלי נזירות הל"ח סמג

כו סעי׳ א:

תוספות

וחרמים

ה מיי' פ"א מהל' נדרים הל' כג סמג

ג מיי פ"ב מהלי שבועות הל' ה סמג

האסור וכדאמרינן בריש פרק שבועות שתים בתרא (שבועות דף כ:) מאי טעמא דאמר קרא כי ידור נדר לה׳ [במדבר ל: עד שידור בדבר הנדור כלומר שאע"פ שנדר חל בלא התפסה אפ"ה אם התפיסו בעינן שיתפיסנו בדבר הנדור ולא בדבר האסור וכמו שכתבחי שם בס"ד הלכך היכא שהתפים ואמר הרי ככר זה עלי כקרבן חייל נדריה ועיקר נדר הוא זה. וכינויו הוא שבמקום קרבן יאמר קונם קונח קונס וכל שאמר כן הרי הוא אסור כאילו אמר קרבן עלי ככר זה והיינו דתנן כל כנויי נדרים כנדרים ובהני כנויין פליגי ר' יוחנן וריש לקיש בגמרא נלקמן י.] דר"י אמר לשון נכרים הם ור"ל אמר לשון שבדו להם חכמים להיות נודרים בו. ולר"י דאמר לשון נכרים הם ודאי הנודר בהם כנודר בעיקר קרבן שהנדרים נאמרים הם בכל לשון ואפי׳ לר״ל נמי דאמר שהם לשון שבדו להם חכמים הרי הם ג״כ כנדר גמור מדאורייתא שהרי כל הלשונות אינן אלא הסכמת אותה ואומה ולא גרעה הסכמת חכמים ז"ל מהסכמתם הלכך הוו להו מדאורייתא. וה"ג משמע בריש מיר [ב.] דפרכינן אמתני' פתח בכנויין ומפרש ידות ומשני תנא כי פתח פתח בעיקר קרבן והדר מפרש ידות דאמיין ליה מדרשא אלמא דלכ"ע כנויין דאורייתא לחיובי עלייהו קרבן דאי לר"ל לא מחייב עלייהו קרבן ה"ל למימר התם הניחא למ"ד כנויין לשון נכרים הם אלא למ"ד לשון שבדו להם חכמים מאי איכא למימר כדאיתמר בסוגיין דהכא [ג.] אלא ודאי משמע דלכ"ע כנויין דאורייתא. ואיכא למידק לר"י דאמר לשון נכרים הם מאי שנא דפריש הנך לישני דקונם קונח קונם טפי משאר לישני לימא הנודר בכל לשון נדרו נדר. והנכון שראיתי בזה הוא מה שפי׳ החכם הגדול ר׳ יהודה בר׳ חסדאי ז״ל דרבותא אשמעינן דלא מבעי בלשונות נכרים שהם לשונות גמורים שהנודר בהם נדרו נדר אלא אפי׳ בלשונות שאינן גמורים כגון אלו דקונם קונח שהרי לשון הקודש הוא אלא שנשתבש וסד"א שהנודר בהן לא יהא נדר כיון שאינן לשון גמור בפ"ע קמ"ל דכיון שהנכרים מדברים בהם אע"פ שאינו מעיקר לשונם אלא משיבוש שהוא בידם הרי הוא נדר גמור וכ"ש שאר לשונות הנכרים ויש הוכחה לפירוש זה בירושלמי וה"ט נמי דקרי להו כנויין כלומר שהם מלשון נדר אלא שהוא מכונה כמו המכנה שם לחבירו [ב"מ נח:]. אלו הם כנויי נדרים. וידות נדרים הוא שמתחיל במקצת דבורו של נדר אלא שאינו גומר אותו ואותו מקצת הדבור [הוי כאילו] נודר כל השלמות הדבור כאדם האוחו כלי בבית יד שלו ומטלטלו כולו ומש״ה חייל נדרא ולקמן מפרש להו לידות: **וחרמים כחרמים.** כלומר שהאומר נכסים אלו עליו חרק חרך חרף הרי אלו כאילו אמר נכסים אלו עליו חרם והם אסורים עליו: ושבועות כשבועות. כלומר דכינוי שבועה הרי הוא כשבועה וחיילא. ומהא שמעינן דשבועה לא בעיא שם אלא כיון שאמר שבועה או שבותה שהיא כנויה שלא אוכל ככר זה אסור לאכלו דמתני׳ בכה"ג עסקינן דאי בשהוכיר את השם מאי איריא משום כנוי שבועה תיפוק לי משום הזכרת השם דאפילו בלא שבועה ובלא כנוי הוי שבועה. והראיה מדאמרינן בפ׳ אין מעמידין (ע"ז כח.) לאלהי ישראל לא מגלינא וכדאי׳ החם ולקמן נמי במכילחין (דף כב:) אמרי׳ מארי כולא לא טעימנא. ועוד דלמ"ד כנויין לשון שבדו הם נלקמן ים להכי תקנו כנויין בשבועה כי היכי דלא לומר שבועה לה' כדמוכח בגמ' נשם) אלמא כל שהזכיר שבועה או כנויה אפי׳ בלא הזכרת השם מהני. ואיכא לאקשויי מדאמרינן בפ׳ שבועת העדות (שביעות לה:) דשבועת העדות בעיא שם וכדילפינן התם אלה אלה מסוטה. חירץ ר"ת ז"ל דה"מ במושבע מפי אחרים דהא מסוטה גמרי' לה שמושבעה מפי כהן אבל במושבע מפי עלמו לא בעי׳ שם. ותמהני עליו פה קדוש איך אמר דבר זה דהא אמרינן בס״פ שבועות שתים בתרא (שם דף כט:) דהמוליא אמן אחר שבועה כמוליא שבועה מפיו דמי וילפי׳ לה מסוטה דכתיב ואמרה האשה אמן אמן [במדבר הן כלומר והויא כמושבעת מפי עלמה וכמו שפרש"י ז"ל שם ובפ׳ שבועת העדות (שבועות דף לו.) דאי לא אפי׳ מושבעת מפי אחרים לא הויא וה״ט דתנן התם דאע״ג דבשבועת בטוי דמושבע מפי אחרים פטור כל היכא שענה אמן חייב וכיון שכן דמסוטה גמרינן הוה לן למימר דאפי׳ מושבע מפי עלמו ליבעי שם ולפיכך לא ירדתי לסוף דעתו בזה. ועוד הקשו עליו דהתם משמע דאפי׳ במושבע מפי אחרים לא בעי שם דחנן התם (דף לה.) משביעני עליכם אוסרכם אני וכו׳ הרי אלו חייבים ומסיק אביי דה״ק משביעני עליכם בשבועה אלמא בלשון שבועה בלחוד סגי ואע״פ שרש״י ז״ל פי׳ שם במילחיה דאביי דמיירי כשהזכיר את השם אין זה במשמעות הלשון. אלא עיקרן של דברים דההיא דאמרינן דשבועת העדות בעיא שם ר' חנינא בר אידי היא דגמר אלה אלה מסוטה אבל רבנן לא בעו לא שם ולא כנוי וכדמוכחא מתני׳ וכי תנן התם ובכל הכנויין הרי אלו חייבין לאו דבעיא שם או כנוי אלא לומר דמשביע בכנוי כמשביע סתם ומהני ולא (כ) כמשביע בשמים ובארך דתנן התם דפטורין אלא שהראב״ד ז״ל אמר דלענין מלקות אינו לוקה אלא בהזכרת השם דבכולהו לאוי דשבועה שם כתיב בהו לא תשא את שם ה׳ש לא תשבעו בשמיי) אבל לענין איסורא בלא שם נמי איתא: ונזירום כנזירום. כלומר שהאומר הריני [נזיק] פזיח כאומר הריני נזיר : **האומר להבירו מודרני ממך וכו**'. מפרש בגמרא דהיינו ידוח. ומפרשים נמי דהכי קתני מודרני ממך שאני אוכל לך או מודרני ממך שאני טועם לך [לקמן ד:] וכן במופרשני מרוחקני. והוו ידות משום דלא מסיק דבוריה למימר כקרבן אי נמי דלא אמר איסורא בהדיא: שאני אוכל ושאני טועם. אית דגרסי הכי בלא יו"ד ואית דגרסי שאיני ביו"ד. ויתבאר בגמרא בס"ד (דף ד: ד"ה אלא):

ומחוכן ניכר שדעחו לידור

בשמיו להי כאילו גמר דבכיו ובגמרא מפיק להו מקרא' ואע"ג דגמר בלבו לידור אי לאו דמשבין להו כאלו הוליא

בשפתיו לא היי כד בשפתיו לא היי כד באפתיו בשבועות. בשבועות בשבועות בשבועות שומש שלא חכיר שם שמים לבטלה בשפתיו לא היי כד באפתיו בשבועות בשבועות. בשבועות שוא היי אומן ראלה ולאור ולאה מה להלן אלה מה להלן בשם אף כאן בשם אל מוע במשב אלא היי בעום שם אחרים אל מוע מבער במשב אלא היי בעום שם אחרים אל מוע במשב שלא אוכל שבועה שלא ולמוע הדיינין שם אם חייני בעורבות. מימה אמאי לא מנא לא מוע בער היי לאות בער להיי לא מוע בער להי אובל לך, וקשה דאל אין נדרים חלא מוע בער במיד האלל אחרי בער לא מוע בער במיד האלל אחרי בער להי אובל לך, וקשה דאל אין נדרים חלץ או מוע בער להי בער להי בער להי בור לא בער אין בער אובל לך, שור באוע בער אובל לך, וקשה דאל אין נדרים חלץ או מוע בער באוע בער לא בער אובל לך, וש בועם שלא אול בער אין בור אלא מוע בער שאינו ביו"ד אאיי אובל לך, וש במעם ולא אין ולאיר בער בער בער בער האלל אובל און בור בער בער בער בער בער האלל בער שלאינ ביו"ד אלא מוע בער באלו אוכל לא היל בער באל בער האל בער בער בער בער האל בער הער בער בער האל בער של בער הער בער בער הער בער בער הער בער בער בער בער שירור: